

Mark- och miljööverdomstolen

Miljödepartementet

Remiss av EU-kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel

Miljödepartementet, remiss dnr 2022/01516

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, granskat förslaget om en ny förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel.

Mark- och miljööverdomstolen noterar att förslaget inte innehåller någon analys av konsekvenser för mark- och miljödomstolarna. Mot bakgrund av utökad tillståndsplikt för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel och tillkommande bestämmelser om krav vid användning, lagring, försäljning och avfallshantering av växtskyddsmedel samt på registerföring, utbildning, certifiering, inspektion och information bör en sådan analys göras innan de föreslagna ändringarna antas.

Mark- och miljööverdomstolen är i huvudsak positiv till att det införs bestämmelser som syftar till att skydda allmänheten från riskerna med växtskyddsmedel samt till att förhindra att yt- och grundvatten förorenas av växtskyddsmedel, men har följande synpunkter att framföra.

I 1 kap. 3 art. p. 7 definieras en yrkesmässig användare som ”en person som använder ett växtskyddsmedel i yrkesutövning”. Mark- och miljööverdomstolen anser att definitionen är otydlig och lämnar ett tolkningsutrymme som kan leda till att medlemsstaterna tillämpar förordningen olika. Mark- och miljööverdomstolen anser därför att det vore bra med ett förtydligande av om begreppet yrkesmässig användare exempelvis omfattar arbetstagare som hanterar växtskyddsmedel i sitt arbete utan att själv vara näringsidkare, personer som bedriver lantbruk enbart på fritiden (småskalig verksamhet) eller enbart storskaliga näringsidkare.

I 1 kap. 3 art. p. 16 d anges att ett känsligt område kan vara ett stadsområde som täcks av ett vattendrag eller en vattensamling. Mark- och miljööverdomstolen anser att det är svårt att förstå vilka områden som avses att omfattas av definitionen och att den behöver förtydligas på EU-nivå för att undvika att medlemsstaterna tillämpar begreppet olika.

I 5 kap. 18 art. p. 1 stadgas att ”växtskyddsmedel inte får användas i känsliga områden eller inom tre meter från sådana områden...”. Mark- och miljööverdomstolen saknar närmare motiv till varför buffertzonen har bestämts till tre meter. Domstolen är dock positiv till att detta är ett minimikrav och att medlemsstaterna enligt punkten 2 i samma artikel har rätt att upprätta större obligatoriska buffertzoner i anslutning till känsliga områden.

I 5 kap. 18 art. regleras användning av växtskyddsmedel i känsliga områden. I femte punkten anges att ”den behöriga myndighet som avses i punkt 3 ska besluta om ansökan om tillstånd att få använda ett växtskyddsmedel inom två veckor från inlämnandet av ansökan”. Enligt Mark- och miljööverdomstolen riskerar denna typ av skrivning att leda till tillämpningsproblem eftersom det är svårt att avgöra när något har lämnats till myndigheten. Mark- och miljööverdomstolen anser att det är mer lämpligt att tidsfristen beräknas från det att ansökan kommit in till myndigheten.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att förordningen ålägger medlemsstaterna att samla in information från berörda aktörer och lämna den till EU-kommissionen. Frågan om en sådan insamling av information eventuellt kan utgöra en säkerhetsrisk, om det finns några sekretessfrågor att beakta samt vilka tekniska hjälpmedel som är såväl lagliga som tillgängliga att använda för uppgiftshanteringen bör utredas närmare.

Mark- och miljööverdomstolen är positiv till att förordningen tydligt reglerar att grödspecifika bestämmelser ska antas av medlemsstaterna. En sådan bestämmelse möjliggör hänsynstagande till olika klimat- och odlingsförhållanden.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Petra Bergman och tekniska rådet Yvonne Eklund. Föredragande har varit Stina Bagge.

Ylva Osvald

Stina Bagge